Bijlage 1 – Beantwoording van enkele vragen die zijn gesteld in het verslag van de Wet implementatie belastingplichtmaatregel uit de tweede EU-richtlijn antibelastingontwijking van 7 oktober 2021[1]

De leden van de fractie van GroenLinks geven aan dat naar verwachting Pijler 1 ertoe leidt dat ieder jaar de heffingsrechten over meer dan USD 100 miljard aan winst worden toegewezen aan marktlanden. Zij vragen hoe dat wordt gemonitord. Deze leden vragen ook in hoeverre het nog steeds de verwachting is dat onder Pijler 2 ieder jaar wereldwijd ongeveer USD 150 miljard additionele belasting worden geheven van multinationals en hoe dit wordt gemonitord. Meer algemeen vragen de leden van GroenLinks welke impact assessments er inmiddels zijn gedaan. Zij vragen ook of de OESO impact assessments voor individuele landen maakt. De bedragen waar de leden van GroenLinks naar verwijzen zijn gepubliceerd door de OESO bij de berichtgeving over het akkoord dat op 1 juli 2021 is gesloten. In de communicatie van de OESO bij het akkoord dat is gesloten op 8 oktober 2021 is het totaal aan heffingsrechten dat wordt toegewezen aan marktlanden verhoogd naar USD 125 miljard aan winst. In deze fase van het proces zijn nog geen afspraken gemaakt over de wijze waarop dit bedrag in de toekomst zal worden gemonitord. Ook de inschatting van de opbrengsten van Pijler 2 is afkomstig van de berichtgeving van de OESO over het akkoord dat op 1 juli 2021 is gesloten. Deze inschatting is met het akkoord van 8 oktober niet gewijzigd. Jaarlijks moeten multinationals in het kader van hun CbCR-verplichtingen rapporteren de vennootschapsbelasting die zij per jurisdictie betalen. Naar verwachting zullen deze bedragen door Pijler 2 stijgen. Het exact berekenen van het effect zal complex zijn omdat naast Pijler 2 ook andere fiscale en economische ontwikkelingen de opbrengst beïnvloeden. Verder geldt dat de CbCR-statistieken ook de nodige beperkingen kennen waardoor ook vergelijkingen over de tijd met de grootste voorzichtigheid gemaakt zullen moeten worden. De OESO heeft eerder dit jaar aan landen een tool ter beschikking gesteld op basis waarvan landen zelf een inschatting konden maken van de gevolgen van Pijler 1 en Pijler 2 voor hun belastingopbrengsten. De OESO maakt zelf geen impact assessment per land.

De leden van de fractie van GroenLinks vragen hoe de grondslag in pijler 2 wordt gedefinieerd. De minimumbelastingregels van Pijler 2 wordt vormgegeven via twee hoofdregels; de zogeheten Income Inclusion Rule (IIR) en de Undertaxed Payments Rule (UTPR). Onder de IIR mag het land waar de uiteindelijke moedermaatschappij van een multinational is gevestigd, in beginsel belasting bijheffen als de buitenlandse winsten niet onderworpen zijn aan een minimum effectief tarief. De komende periode zullen afspraken worden gemaakt over de grondslag die wordt gebruikt voor de berekening van dit effectieve tarief. Wel is al afgesproken dat als uitgangspunt hierbij gebruikt wordt gemaakt van het inkomen in de commerciële jaarrekening (IFRS of een andere algemeen aanvaarde accounting standaard).

De leden van de fractie van GroenLinks vragen hoeveel bedrijven zullen worden geraakt door de afspraken Pijler 1 met betrekking tot Bedrag A. Daarnaast vragen deze leden hoeveel bedrijven met een wereldwijde omzet van meer dan € 20 miljard de afgelopen jaren een winstmarge (winst gedeeld door omzet) hadden van meer dan 10%. Naar schatting zullen wereldwijd ongeveer 100 bedrijven door Pijler 1 geraakt worden. Het totaalaantal bedrijven met een omzet van meer dan € 20 miljard en een winstmarge (winst gedeeld door omzet) van meer dan 10% (dus inclusief de bedrijven die onder een uitzondering vallen van Pijler 1) is niet bekend. De benodigde bedrijfsgegevens om hier een betrouwbare berekening voor te maken zijn niet beschikbaar.

De leden van de fractie van GroenLinks vragen of er inschattingen bekend zijn van de totale bedragen die gemoeid zijn met de substance carve out die is opgenomen in Pijler 2. Daarnaast vragen zij of het kabinet kan reageren op de berekening van het EU tax observatory, waaruit zou blijken dat een 5% carve-out de opbrengst uit de vennootschapsbelasting met een kwart zou verminderen bij een minimumbelasting van 15%. Er zijn bij het kabinet geen inschattingen bekend over het totale wereldwijde bedrag dat is gemoeid met de substance carve out in Pijler 2. De EU Tax Observatory stelt dat een carve-out van 5% de totale opbrengst van Pijler 2 voor de landen van de Europese Unie bij een 15% minimumbelasting met 7 miljard euro zou verlagen van 48 miljard naar 41 miljard euro. Dit is een effect van 15%. Bij een 25% minimumbelasting zou het effect van de carve-out volgens de EU Tax Observatory iets hoger zijn: 21%. Bij een hoger minimumtarief heeft een carve-out dus meer invloed op de totale opbrengst. Dit komt omdat bij een hoger minimumtarief ook hoger belastende landen vaker geraakt worden, waar over het algemeen meer materiele activa en personeelskosten aanwezig zijn. Een belangrijke kanttekening is dat de EU Tax Observatory haar onderzoek heeft gebaseerd op basis van de CbCr-statistieken

[1] Kamerstukken II 2021/22, 35931, nr. 5, p. 8-9.

van de OESO. Bij deze statistieken zijn grote kanttekeningen te plaatsen. Dit heeft de OESO bij publicatie van deze statistieken ook duidelijk benoemd. Het is op voorhand niet te zeggen of het effect van de carve-out hierdoor over- of onderschat wordt.

De leden van de fractie van GroenLinks vragen op welke manier Nederland voor heeft gehouden voor de positie van ontwikkelingslanden bij de onderhandelingen voor het akkoord. In het akkoord is op meerdere onderdelen expliciet rekening gehouden met de bijzondere positie van ontwikkelingslanden. Onder Pijler 1 zijn afspraken gemaakt over de vraag wanneer een land heffingsrechten krijgt toegewezen over een gedeelte van de winst van een bedrijf (dat onder de reikwijdte valt). Er is gekozen voor een relatief lage omzetdrempel. Daardoor kunnen ook kleinere economieën – waaronder ontwikkelingslanden - profiteren van de nieuwe maatregelen. Voor jurisdicties met een bbp lager dan EUR 40 miljard wordt deze drempel bovendien nog verder verlaagd. Nederland heeft dit actief gesteund. Daarnaast wordt voor bepaalde ontwikkelingslanden bindende geschilbeslechting optioneel gemaakt. Dit was een belangrijke wens van ontwikkelingslanden. In beginsel vindt Nederland bindende en verplichte arbitrage voor alle deelnemende landen een belangrijk onderdeel van Pijler 1. Ik vond het echter belangrijk om rekening te houden met de bijzondere positie van bepaalde ontwikkelingslanden en daarom heeft Nederland met dit voorstel ingestemd. Voor Pijler 2 is op verzoek van ontwikkelingslanden de subject-to-tax-rule opgenomen en dit heeft Nederland actief gesteund. Daarnaast is op 8 oktober 2021 overeengekomen een minimumtarief te hanteren van 9% voor de STTR. Nederland heeft een minimumtarief van 9% actief gesteund, om op deze wijze bij te dragen aan de belangen van ontwikkelingslanden. Bij de verdere uitwerking van de technische details van het akkoord zal Nederland oog blijven houden voor de positie van ontwikkelingslanden. Daarnaast zal Nederland ontwikkelingslanden ook ondersteunen bij de implementatie van de beide pijlers.

De leden van de fractie van GroenLinks vragen of Nederland zich heeft verzet tegen afspraken om unilaterale maatregelen zoals een belasting op digitale diensten onmogelijk te maken. In het akkoord is afgesproken dat landen digitale dienstenbelastingen en vergelijkbare heffingen moeten intrekken en deze niet mogen invoeren. Dit was een belangrijke bepaling om uiteindelijk tot overeenstemming over het pakket te komen. Nederland heeft zich niet verzet tegen de opname van deze passage in het akkoord.